

Navn på elevgruppas medlemmer	Sima Zathang, Julie Gryting og Sofie Nicoline Berg
Navn på veileder	Kristin Maria Lundemo og Petra Bettina Krüger
Tittel på oppgaven	Det flerkulturelle klasserom
Skole	Dahlske videregående skole
Klasse	Psykologi 2 og sosialkunnskap
År	2022

Det flerkulturelle klasserom

Psykologi 2 og sosialkunnskap

Våren 2022

«Denne forskningsoppgaven er gjennomført som et tverrfagelig prosjekt ved Dahlske videregående skole. Dahlske videregående skole står ikke ansvarlig for oppgavens konklusjoner og resultater».

Innholdsfortegnelse

1.0	Innledning	4
2.0	Bakgrunn for valg av problemstilling	4
3.0	Bakgrunn for valg av hypoteser	5
4.0	Bakgrunn for valg av teori	6
4.1	Milton James Bennetts modell om interkulturell sensitivitet	6
4.2	Gordon W. Allports kontaktteori	7
4.3	Ishiyamas konfliktteori	8
5.0	Metode	9
5.1	Generelt om metode	9
5.2	Om kvalitativ og kvantitativ metode	10
5.3	Bakgrunn for valg av metode	10
5.4	Bakgrunn for datainnsamling	11
5.5	Forskningsetikk	11
6.0	Analyse	11
6.1	Analyse av hypotese I	13
6.2	Analyse av hypotese II	14
6.3	Analyse av hypotese III	18
6.4	Generelt om reliabilitet og validitet	23
6.5	Forskningens validitet	23
6.6	Forskningens reliabilitet	24
6.7	Feilkilder ved forskningen	25
7.0	Konklusjon	26
	Referanser	28
	Vedlegg 1	29
	Vedlegg 2	29
	Vedlegg 3	30
	Vedlegg 4	31
	Vedlegg 5	33

1.0 Innledning

*De ser på meg som en ghettoparasitt
Kommenterer overalt og kommenterer dritt
Sier hva de vil, fordi landet mitt er fritt
Hvorfor klager du på meg når landet mitt er landet ditt*

Ghettoparasitt av Hkeem (Hassane, 2018)

I den følgende forskningsoppgaven skal vi undersøke hvordan dagens ungdom opplever det å være i et flerkulturelt klasserom. Sentrale elementer i denne oppgaven bygger på pensumet fra *Psykologi 2* og *Sosialkunnskap*.

Bakgrunnen for tematikken i denne forskningsoppgaven er et ønske om å forstå hvordan dagens ungdom opplever å være i et klasserom bestående av minoriteter og majoriteter. Temaet er svært appellerende for oss da vi på forhånd hadde minimalt med kunnskaper rundt temaet – til tross for at vi daglig befinner oss i et flerkulturelt klasserom. I tillegg fant vi lite empirisk forskning rundt dette feltet fra før av.

Statistikk fra SSB viser hvor stor andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde av den norske befolkningen i 2021. De utgjorde til sammen 997.942 av befolkningen som helhet, hvorav 800.094 er innvandrere og 197.848 er norskfødte med innvandrerforeldre. Dette tilsvarer en andel på 18,5% av den norske befolkningen i 2021 (SSB, Statistisk sentralbyrå, 2021). Norge er dermed et flerkulturelt land med mange minoriteter med ulik kulturell bakgrunn.

Den flerkulturelle befolkningen viser seg også i det norske klasserom. Et flerkulturelt klasserom omfatter to eller flere grupper som blir betraktet som kulturelt forskjellige fra hverandre, både av seg selv, men også av andre (Eriksen, 2021). Ifølge en undersøkelse av SSB, var det 198 336 elever som tok del i videregående opplæring i 2020. Innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde 42 649 av dem (SSB, Statistisk sentralbyrå, 2020). Temaet om et flerkulturelt klasserom er derfor meget aktuelt å forske nærmere på, og spesielt opplevelsen av å være i et.

2.0 Bakgrunn for valg av problemstilling

Vi opplever daglig å være i en flerkulturell setting, både i fellesfag, programfag og i pausene på skolen. Vi valgte å fokusere på dette temaet fordi vi, for det første, deler en felles interesse

for mangfold. Gruppen vår i seg selv, representerer forskjellige minoriteter og kulturer. For det andre var vi nysgjerrige på hvordan et mangfold oppleves av andre, nærmere bestemt dagens ungdom. For det tredje er det et meget dagsaktuelt tema siden Norge utvikler seg til å bli et mye mer flerkulturelt land. Innvandrere utgjorde 14% av Norges befolkning i 2018 (SSB, Statistisk sentralbyrå, 2018). Dette er problemstillingen vår:

Hvordan opplever dagens ungdom å være i et flerkulturelt klasserom?

Hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom, kan være forskjellig fra person til person. Dette har bakgrunn i at menneskets opplevelse er subjektiv. Det vil si at en persons erfaringer og forutsetninger kan påvirke hvordan de evaluerer enhver situasjon. Dette kan være relevant å ha med i betraktningen når det gjelder ungdommers opplevelse av å være i et flerkulturelt klasserom (Teigen, 2020).

3.0 Bakgrunn for valg av hypoteser

Problemstillingen vår handler om hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom. På bakgrunn av dette, har vi utviklet noen hypoteser. Før vi startet å arbeide med forskningsprosjektet, hadde vi gjort oss noen tanker rundt problemstillingen og hva *svaret* på problemstillingen ville bli. Vi tror at ungdommers opplevelse av et flerkulturelt klasserom kan være preget av deres multikulturelle kompetanse. Multikulturell kompetanse handler om menneskers evne til å kommunisere hensiktsmessig med hverandre, og da på tross av ulike kulturelle bakgrunner (Svendsen, Herheim, & Larsen, Psykologi 2, 2017, s. 102).

På den ene siden tror vi at dagens ungdom har utviklet en multikulturell kompetanse, noe som også vil påvirke deres opplevelse av å være i et flerkulturelt klasserom. Sett ut ifra en spørreundersøkelse utført av NOVA i 2006, kan det ifølge Jon Lauglo, som er en professor ved Universitetet i Oslo, tyde på at ungdommer i 2006 hadde høy multikulturell kompetanse. Disse ungdommene hadde en holdning som var preget av sterk åpenhet for ungdom med andre kulturelle bakgrunner (Grefsgård, 2016). På bakgrunn av dette tror vi at denne holdningen også gjør seg gjeldende hos dagens ungdom.

På den andre siden tror vi nødvendigvis ikke at resultatet av undersøkelsen til NOVA er en fasit på hvordan et kulturmøte vil være. Å oppleve det samme som en annen, gir ingen total forståelse over hva og hvordan den andre personen tenker om den samme opplevelsen. Dette er fordi et menneske har egne erfaringer og forutsetninger, noe som også påvirker hvordan de

evaluerer enhver situasjon. Av den grunn tror vi ikke at denne holdningen gjør seg gjeldende hos *alle* ungdommer. Dette kan resultere i utfordringer og konflikter ved kulturmøter.

Med dette i betraktning, har vi utviklet to hypoteser:

- I. Dagens ungdom har evnen til å kommunisere hensiktsmessig med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn enn de selv.
- II. Dagens ungdom har utviklet stereotyper og fordommer mot mennesker som tilhører en annen kultur enn de selv.

Videre tror vi også at dagens ungdom kan oppleve det vanskelig å være i et flerkulturelt klasserom, og da uten hensyn til deres multikulturelle kompetanse. Dette kan knyttes opp mot deres primær- og sekundærsosialisering. Verdiene og normene som finnes på skolen, kan være motsigende til de som finnes hjemme.

Dette skaper grunnlaget for den tredje hypotesen vår:

- III. Dagens ungdom opplever ofte en indre konflikt som følge av å være i et flerkulturelt klasserom.

4.0 Bakgrunn for valg av teori

I denne delen skal problemstillingen knyttes opp mot relevante begreper og teori, som videre skal brukes når vi skal analysere, drøfte og presentere det innsamlede datamateriale. Teorien som blir presentert skal, i tillegg til egne funn, benyttes for å besvare problemstillingen vår.

På bakgrunn av hypotese I og hypotese II, har vi to motstridende tanker. Den ene tanken kan knyttes opp mot at dagens ungdom har multikulturell kompetanse, og dermed lever godt i lag med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn. Den andre tanken handler om at dagens ungdom ikke har en multikulturell kompetanse, og av den grunn kan konflikter oppstå. Begge tankene kan illustreres gjennom modellen til den amerikanske sosiologen, Milton James Bennett (1993) (Engagement, 2021).

4.1 Milton James Bennetts modell om interkulturell sensitivitet

Bennett utviklet en modell i 1986 som handler om interkulturell sensitivitet. Modellen er kjent som *The Developmental Model of Intercultural Sensitivity*, og kan forkortes til DMIS.

Interkulturell sensitivitet handler om menneskets evne til å forstå og erfare kulturelle

forskjeller (Engagement, 2021). Det er viktig å se verden fra andres ståsted dersom man ønsker å kommunisere godt med andre mennesker. Menneskets evne til å flytte perspektiv, henger sammen med hvor kulturelt sensitiv en person er. Videre kan denne sensitiviteten være et mål for hvor mye en person har av multikulturell kompetanse. Evnen til å forstå og erfare kulturelle forskjeller, er altså avgjørende for den multikulturelle kompetansen.

Bennett har identifisert seks stadier som et menneske gjennomgår når de skal utvikle en multikulturell kompetanse. DMIS-modellen tar utgangspunkt i at en person befinner seg i ulike stadier basert på hvor sensitive de er for kulturelle forskjeller. Stadiene kan deles inn i to hovedkategorier, i etnosentriske – og etnorelativ stadier. På den ene siden er de tre første stadiene etnosentriske, som vil si at ens egen kultur er sentral og legger grunnlaget for egen virkelighet. I tillegg er det vanlig at personer i disse stadiene forsøker å unngå kulturelle forskjeller. Et eksempel på dette kan være at en person unngår å samarbeide med en medelev som har en annen kulturell bakgrunn enn de selv. På den andre siden er de tre siste stadiene etnorelativ. Det vil si at virkeligheten blir betraktet i en større kontekst, hvor også andre kulturer oppleves i sammenheng med ens egen kultur.

Figur 1: Utvikling av interkulturell sensitivitet (DMIS) (Engagement, 2021).

Det er mulig å koble svarene vi får gjennom spørreundersøkelsen opp mot DMIS-modellen. Dette vil for det første gi oss et innblikk i hvilke stadier dagens ungdom befinner seg i. Hvilke stadier de står i, kan si noe om deres grad av multikulturell kompetanse. Dette kan dermed være med på å besvare hypotese I og II, som igjen kan gi et svar på hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom.

4.2 Gordon W. Allports kontaktteori

Hypotese II handler om at dagens ungdom har utviklet stereotypier og fordommer mot mennesker som tilhører en annen kultur enn de selv. Hvorfor denne tanken slo oss, kan sees ut

ifra kontaktteorien. Det er en teori utarbeidet av den amerikanske psykologen, Gordon W. Allports (Svendsen, Herheim, & Larsen, Psykologi 2, 2017, s. 113).

I 1954 formulerte Allport en teori om hvordan fordommer blir skapt og opprettholdt. Teoriens viktigste påstand er at fordommer og intoleranse øker ut ifra hvor mye kontakt en majoritetsgruppe har med en minoritetsgruppe. For det første vil fordommene og intoleransen øke dersom det foreligger lite kontakt. Dette har bakgrunn i at fantasien får et fritt spillerom. For det andre vil fordommene og intoleransen reduseres dersom det foreligger kontakt mellom majoritetsgruppen og minoritetsgruppen. Ifølge Allport må tre betingelser være oppfylt for at kontakten skal redusere fordommer. Den første betingelsen er at mennesker med samme sosiale status må møtes. Det vil for eksempel si at kristne nordmenn må møte kristne innvandrere. Den andre betingelsen er at det må opprettes møter hvor man samarbeider om et felles mål. Dette kan for eksempel handle om å spille på samme fotballag, hvor målet også er å vinne kamper. Den tredje betingelsen handler om at gruppene må ha avtalt hvordan de skal fungere sammen. Det kan for eksempel være avtalt at diskriminerende og fordomsfull atferd er forbudt.

Hvorfor det foreligger lite kontakt mellom en majoritetsgruppe og en minoritetsgruppe, kan for eksempel sees ut ifra teorien til Bennett. Dersom dagens ungdom befinner seg i de etnosentriske stadiene, vil ens egen kultur være sentral. Dette kan for eksempel føre til mindre kontakt med personer som har en annen kulturell bakgrunn. Ifølge Allport kan det videre skape grobunn for fordommer. Teorien til Allport kan av den grunn være til hjelp når vi skal finne ut av hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom. I tillegg kan den også være nyttig for å belyse hypotese II, altså om dagens ungdom har stereotypier og fordommer mot personer som har en annen kulturell bakgrunn.

4.3 Ishiyamas konfliktteori

Mange mennesker opplever en indre konflikt som følge av å være i et flerkulturelt klasserom (Svendsen, Herheim, & Larsen, Psykologi 2, 2017, s. 115). Denne tanken gjør seg også gjeldende i vår tredje hypotese. Hvorfor noen opplever en indre konflikt av å være i et flerkulturelt klasserom, kan forklares nærmere gjennom modellen til den japanskfødte professoren i psykologi, Ishu Ishiyama.

Ishiyama har utviklet en modell for hva som kan skje dersom hjemkulturen til en person ikke samsvarer med vertskulturen. Ifølge Ishiyama kan dette føre til fire forskjellige konflikter.

Den første kalles for «Konflikt med vertskulturen». Hovedtanken er her at en person sliter med å tilpasse seg verdiene og normene i vertskulturen. Dette kan for eksempel føre til en tilbaketrekning, noe som også hindrer en integrering i samfunnet. Den andre konflikten kalles for «*Lav konflikt*». Her har en person integrert seg i vertskulturen. I tillegg klarer vedkommende å pendle mellom normene og verdiene i hjemkulturen og vertskulturen. Den tredje konflikten kalles for «*Konflikt med hjemkulturen*». Dersom en person har tilpasset seg og blitt assimilert i vertskulturen, kan det oppstå konflikter knyttet til hjemkulturen. Det kan for eksempel oppstå en konflikt dersom visse normer og verdier ikke passer inn i hjemkulturens rammer. Den siste konflikten blir kalt for «*Tokulturell konflikt*». Her opplever personer konflikter i forhold til hjemkulturen og vertskulturen. Dette kan for eksempel føre til at kulturene blir holdt fra hverandre. I mange tilfeller kan dette føre til en indre konflikt hos de det gjelder (Svendsen, Herheim, & Larsen, Psykologi 2, 2017, s. 115).

Dersom dagens ungdom opplever at hjemkulturen er forskjellig fra kulturen på skolen, kan modellen være til hjelp for å belyse hvordan de opplever det. I tillegg kan modellen brukes for å besvare hypotese III, altså om dagens ungdom opplever en indre konflikt som følge av å være i et flerkulturelt klasserom. Modellen kan altså benyttes for å sette svarene vi får inn i en større sammenheng.

Figur 2: Den kulturelle konflikt. H = høy konflikt, L = lav konflikt

Figur 2: *konfliktteorien* (kulturforskjeller, 2021)

5.0 Metode

5.1 Generelt om metode

Begrepet «metode» stammer fra ordet *methodos*, som er et gresk ord (Johannessen, Tufte, & Christoffersen, 2018, s. 29). Ordet brukes om det å følge en bestemt vei mot et mål. For å

skaffe empiri om hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom, har vi brukt kvantitativ og kvalitativ metode.

5.2 Om kvalitativ og kvantitativ metode

Det foreligger et skille mellom kvalitative og kvantitative metoder i den samfunnsvitenskapelige metodelitteraturen (Johannessen, Tufte, & Christoffersen, 2018, s. 31). En kvalitativ metode blir ofte kalt for en intensiv metode. En slik metode gir oss mer utfyllende informasjon angående temaet. Dette gjør ofte dataene begrenset, for eksempel ved at færre informanter kan gi oss informasjon. En kvantitativ metode, også kalt for en ekstensiv metode, har som formål å samle inn mye data ved hjelp av strukturerte skjemaer (Grønmo, 2021). Dette er en motsetning til den kvalitative metoden. Hvilken metode som er relevant å bruke, er avhengig av hvilket formål forskningen har og hvordan problemstillingen er.

5.3 Bakgrunn for valg av metode

Ved vår problemstilling er det hensiktsmessig å både anvende en kvantitativ og kvalitativ metode. Når det gjelder valg av fremgangsmåte, mener Johannessen, Tufte og Christoffersen at det er problemstillingen og gjennomførbarheten innenfor aktuelle tidsrammer som er avgjørende (Johannessen, Tufte, & Christoffersen, 2018, s. 100). Sett ut ifra vårt ståsted, hadde vi god tid til å gjennomføre en kvantitativ og kvalitativ metode. I tillegg var det mulig, men også lurt, å anvende begge metodene dersom man tar utgangspunkt i problemstillingen vår. Dette er fordi det vil gi oss et bredere spekter av svar og synspunkter.

Knyttet til den kvantitative metoden, har vi utarbeidet en spørreundersøkelse. Undersøkelsen vår ble sendt til en videregående skole i Agder. Bruken av en slik spørreundersøkelse, vil forhåpentligvis gi oss et større perspektiv på det vi forsker på. Dette er viktig, fordi vi er avhengige av å innhente informasjon av relativt mange enheter. Fordi svaret vårt skal gi en indikasjon om hva *dagens ungdom* tenker.

Bruken av en kvalitativ metode skal være et middel for å belyse informasjonen vi innhenter ved hjelp av den kvantitative spørreundersøkelsen. Basert på variabler som kjønn og kulturell bakgrunn, har vi intervjuet tre representative personer. En slik metode vil gi oss en mer utfyllende og nyansert data. Dette vil videre bedre vår mulighet til å belyse de ulike akseptene knyttet til opplevelsen av å være i et flerkulturelt klasserom.

5.4 Bakgrunn for datainnsamling

For å samle inn datamateriale, er informantene våre elever ved en videregående skole i Agder. Likevel tilsier problemstillingen vår at populasjonen er *dagens ungdom*, noe som kan skape forventninger om at vi studerer alle ungdommer i Norge. Likevel har vi valgt å bare fokusere på ungdommer ved en videregående skole i Agder. Når det gjelder den kvantitative spørreundersøkelsen, har ungdommer ved en videregående skole i Agder blitt utvalgt vårt. I de kvalitative intervjuene, er informantene kun elever som er adopterte, norskfødte med innvandrereforeldre og innvandrere.

5.5 Forskningsetikk

Når forskning i forbindelse med datainnsamling berører et menneske direkte, må en ta stilling til etiske problemstillinger. I spørreundersøkelsen vår og i dybdeintervjuene våre, blir det klargjort at informantene selv bestemmer over sin deltakelse. Både spørreundersøkelsen og dybdeintervjuene er lagt fram på en måte som gjør at informantene selv bestemmer om de ønsker å delta, enten ved å frivillig trykke på lenken eller godta forespørselen om å delta i et intervju. Videre blir det også poengtert at informantene har full rett til å unnlate å svare på de spørsmålene de ikke ønsker å besvare. I de kvalitative intervjuene blir det også bedt om samtykke før vi tar et lydopptak. I både den kvalitative og kvantitative undersøkelsen, blir det spurt om personlige opplysninger. Dette medfører en fare for at respondenten vil holde igjen informasjon, og av den grunn er svarene og informantene anonymisert.

Ifølge Johannesen, Tufte og Christoffersen handler etikk om forholdet mellom mennesker, altså hva en person kan og ikke kan gjøre mot en annen (Johannesen, Tufte, & Christoffersen, 2018, s. 89). Som forskere er informantens rett til autonomi og selvbestemmelse noen av de forskningsetiske retningslinjene vi må ta hensyn til. I tillegg følger også respekt ovenfor informantens privatliv med her (Johannesen, Tufte, & Christoffersen, 2018, ss. 91-92). Vi har vi vært veldig opptatt av å arbeide innenfor disse etiske retningslinjene.

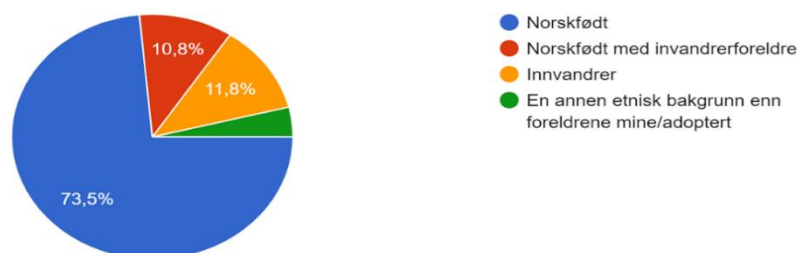
6.0 Analyse

Den første delen av analysen er knyttet til den kvantitative undersøkelsen. Undersøkelsen ble lagt ut på en videregående skole i Agder, men svarene er ikke begrenset til ungdom fra denne

skolen. Ettersom vår problemstilling handler om ungdommer generelt og ikke ungdommer fra en spesifikk lokasjon eller skole. Av den grunn har også noen ungdommer fra andre videregående skoler i Agder svart på undersøkelsen. Totalt antall av informanter som svarte på undersøkelsen var 102 ungdommer. Av disse var den største andelen jenter som utgjorde 60,8% av informantene. 36,3% av dem var gutter, og i tillegg var det 2,9% som identifiserte seg med et annet kjønnsuttrykk enn jente eller gutt. Til tross for dette har vi ikke valgt å se nærmere på hva de enkelte kjønnene svarte. Dette er fordi vi heller ønsket å legge vekt på deres kulturelle bakgrunn.

Vår problemstilling tar utgangspunkt i et flerkulturelt klasserom, og derfor er det viktig å få med informantenes egen kulturelle bakgrunn. For å få et svar på dette, lagde vi et spørsmål med avkrysning mellom fire forskjellige alternativer. Av våre 102 informanter, utgjorde norskfødte ungdommer 73,5%. Videre utgjorde norskfødte med innvandrerforeldre 10,8%, og innvandrere en andel på 11,8%, av informantene. Ungdom med en annen etnisk bakgrunn enn foreldrene eller de som er adoptert, utgjorde 3,9%.

Hvilken av beskrivelsene nedenfor passer til din kulturelle bakgrunn?
102 svar

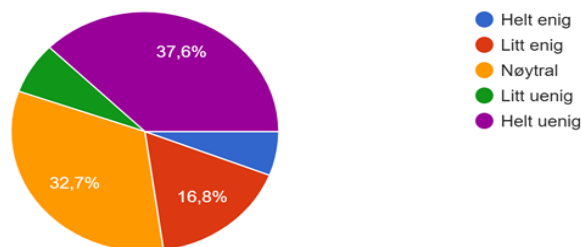
Ut ifra dette diagrammet, kan man se at de norskfødte informantene omtrent tilsvarer $\frac{3}{4}$ av alle respondentene. Disse informantene representerer majoritetskulturen i Norge. Dette funnet er noe vi må ta med videre i analysen av andre spørsmål fra spørreundersøkelsen. Ettersom opplevelsene av å være en del av flertallet kan overskygge opplevelsene til mindretallet. Vi kan også bruke dette funnet til å konkludere med at minoritetskulturene som er representert i dagens klasserom, ikke utgjør en så stor andel i akkurat denne undersøkelsen. En forklaring på dette kan være at undersøkelsen er forbeholdt dem som bor i en liten by på Sørlandet. Dersom denne undersøkelsen hadde blitt gjort i Oslo, som er kjent for å ha et stort mangfold, ville resultatene kanskje blitt annerledes.

I analysen skal vi koble funn fra undersøkelsen og intervju opp mot våre tre hypoteser og problemstillingen «*Hvordan opplever dagens ungdom å være i et flerkulturelt klasserom?*».

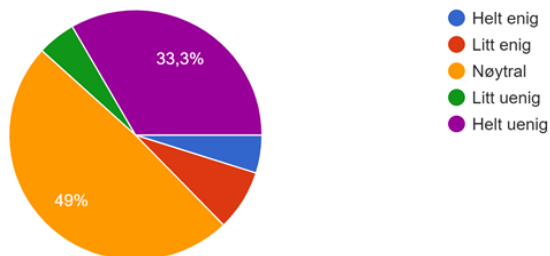
6.1 Analyse av hypotese I.

Den første hypotesen vi skal se på er «*Dagens ungdom har evnen til å kommunisere hensiktsmessig med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn enn dem*»

Det er lettere å samarbeide om en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg
101 svar

Jeg vil helst arbeide med en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg
102 svar

Begge disse utsagnene ovenfor handler om å arbeide med en skoleoppgave. Det øverste diagrammet viser til utsagnet «*Det er lettere å samarbeide om en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg*». Det andre diagrammet viser til utsagnet «*Jeg vil helst arbeide med en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg*». Vi kan tydelig se at antallet som svarte “*litt enig*” med 16,8% utgjør en mye større andel i det første diagrammet, enn i spørsmålet som gjelder hvem man *helst* vil arbeide med på 7,8%. Andelen som stilte seg nøytralt til utsagnene øker fra 32,7% ved utsagnet «*lettere*» å arbeide med, til 49% ved uttrykket «*helst*» arbeide med. Ut ifra dette kan man se at de synes det er lettere å arbeide med en medelev som har samme kulturelle

bakgrunn, men at flertallet til respondentene stiller seg nøytrale til hvem de helst vil arbeide med.

I disse funnene er det mulig å finne en sammenheng mellom to variabler, selv om de ikke påvirker hverandre. Denne sammenhengen skyldes heller én variabel som påvirker begge to, nemlig deres multikulturelle kompetanse. Dette kalles for en spuriøs sammenheng. Deres multikulturelle kompetanse kan påvirke deres evne til å arbeide hensiktsmessig sammen, og av den grunn være avgjørende for hvor "lett" det er å samarbeide. Det var også en stor andel av respondentene som svarte «*helt uenig*» på utsagnet, i tillegg til dem som svarte «*litt enig*». I diagrammet som handler om at de syntes det er lettere å arbeide med en som har samme kulturelle bakgrunn, svarte 37,6% at de var «*helt uenig*». Videre svarte 33,3% av respondentene at de var «*helt uenig*» i utsagnet som handler om at man helst vil arbeide med en som har samme kulturelle bakgrunn. Dette kan tyde på at dagens ungdom, eller i hvert fall mange av dem, befinner seg i stadiene som svarer til høy grad av multikulturell kompetanse. Dette forutsetter at vi tar utgangspunkt i Bennetts modell om interkulturell sensitivitet. Disse funnene støtter også vår første hypotese om at «*Dagens ungdom har evnen til å kommunisere hensiktsmessig med mennesker som har en annen kulturell bakgrunn enn dem*».

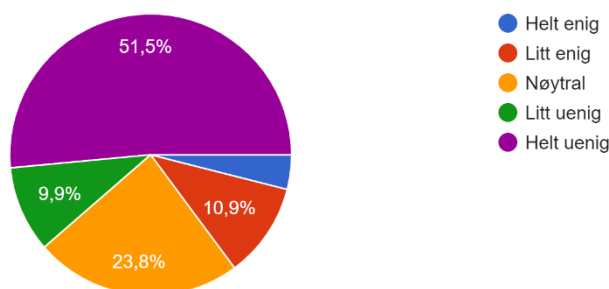
6.2 Analyse av hypotese II.

Vår neste hypotese handler om at «*Dagens ungdom har utviklet stereotypier og fordommer mot mennesker som tilhører en annen kultur enn deres egen.*»

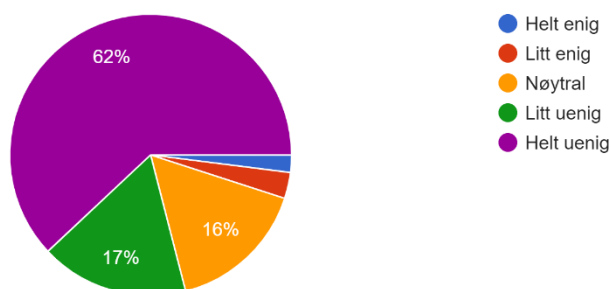
Det neste sammenligningspunktet for spørreundersøkelsen er dermed utsagnet «*Jeg tror at personer jeg har lite kontakt med har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn.*». I kontrast til utsagnet «*Jeg tror at medelevene mine har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn*».

Jeg tror at personer jeg har lite kontakt med har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn

101 svar

Jeg tror at medelevene mine har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn
100 svar

Diagrammene viser at den største andelen svarte «*helt uenig*» i begge utsagnene. Det antyder at det er lite fordommer og stereotyper generelt, enten det skulle være i klassen eller utenfor så viser majoriteten av informanter at de ikke føler på negative opplevelser på grunn av deres kulturelle bakgrunn.

Hvis vi ser på det øverste diagrammet kan man se at andelen som svarte «*litt enig*» eller «*helt enig*» utgjør 15%. Det kan virke minimalt og dermed ikke ha stor påvirkning på ungdommers opplevelse av et flerkulturelt samfunn. Vår forskning går ut på alle ungdommers opplevelse av et flerkulturelt klasserom. Dermed er det viktig at vi også ser på minoritets andelen av respondentene sine svar. Andelen som svarte helt enig i utsagn «*Jeg tror at personer jeg har lite kontakt med har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn*» var på 4% og «*litt enig*» var på 11% til sammen vil det si at 15% av respondentene var til en grad enige med utsagnet. I kontrast til den største andelen som utgjorde 52% av svarene var «*helt uenig*». Andelen av informanter som stilte seg nøytral til spørsmålet var 24%.

Hvis vi ser på det neste diagrammet om utsagnet «*Jeg tror at medelevene mine har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn*» kan vi se at andelen som svarte «*helt uenig*» var 62%. En økning med 10% sammenlignet med 52% andelen på det tidligere utsagnet «*Jeg tror at personer jeg har lite kontakt med har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn*». Andelen som var i en grad «enig» med utsagnene, har også minsket med 10% fra det første diagrammet til dette diagrammet. Kun 5% av informantene svarte fremdeles «*enig/litt enig*» når det gjaldt medelevers negative oppfatning

av dem basert på deres kulturelle bakgrunn. Hva forårsaket forskjellen mellom resultatene og hvorfor er de relevante for hverandre?

Disse utsagnene er to sider av samme sak. Det første utsagnet sier noe om påvirkningen individet ytre krets har på tilværelsen for individet. Det individet svarte kan være begrunnet med opplevelser de har hatt med personer de har lite kontakt med. Eller så kan det være en frykt de har skapt selv, og at det er et «gap» mellom signaler andre sender og det individet oppfatter. Et eksempel kan da være at en fremmed eller lite bekjent lager grimaser og gir stygge blikk, men så var ikke de rettet mot deg, men at de gikk rundt og tenkte på noe som plaget dem. Misforståelser har lettere for å oppstå siden det ikke er konstant kommunikasjon mellom partene.

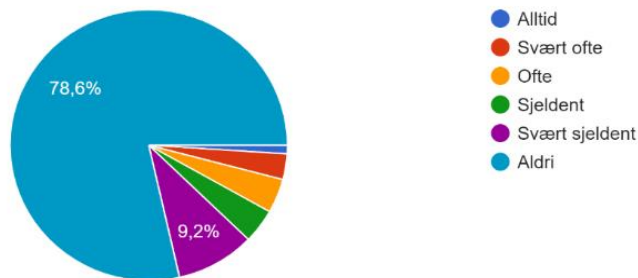
Det andre utsagnet handler om individet opplever at medelever som er fra individets indre krets har en negativ oppfatning av dem basert på individets kulturelle bakgrunn. I en klasse så er det konstant kommunikasjon mellom partene, fordi medelever samhandler hver dag i klasserommet. Dermed får de en bedre forståelse for hverandre. Negative oppfatninger om hverandre kan føre til konflikt ettersom det skaper en barriere for kommunikasjon og tilhørighet. Ved å sammenligne svarene fra begge utsagnene, kan vi få det hele bilde. Da vil vi komme fram til svaret for hypotese to «*Dagens ungdom har utviklet stereotypier og fordommer mot mennesker som tilhører en annen kultur enn deres egen*».

Vi kan begrunne denne økningen ved å se på kontaktteorien (Mørch, 2020). Den baserer seg på at grupper man har lite kontakt med er det enklere å skape fordommer, stereotypier og konflikter. Mer kontakt vil resultere i mindre fordommer siden det er kontakt mellom partene. I et klasserom er du eksponert for de andre elevene, noe som skaper et bånd mellom dem. En følelse av tilhørighet i klassen som resulterer i mer tillitt og forståelse ovenfor forskjellene til hverandre. Dersom noen opplever at andre har en negativ oppfatning av dem basert på deres kulturelle bakgrunn, kan det være på grunn av stereotypier eller fordommer.

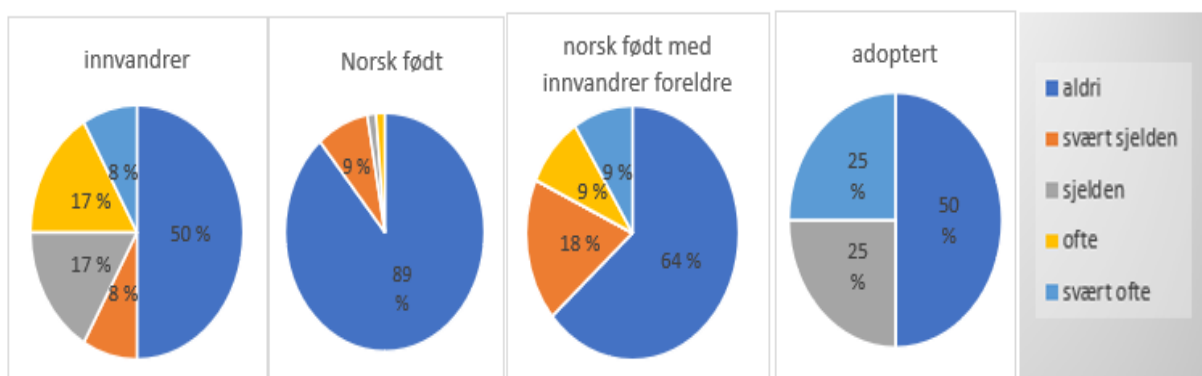
Konsekvensene av negative oppfatninger om hverandre, påfulgt av stereotypier og fordommer, kan føre til negative opplevelser. Negative opplevelser har ikke en direkte forbindelse med hypotese II og sier ikke noe om at informantene har fordommer eller stereotypier om hverandre. Det er utfallet av hypotese II, som vil si at negative opplevelser er konsekvensen som kan påfalle av negative oppfatninger. For å se om ungdommer i dagens

klasserom noen gang har følt på negative opplevelser knyttet til kulturell bakgrunn lagde vi spørsmålet om utsagnet «*Jeg har følt meg krenket av noen av medelevene mine på grunn av min kulturelle bakgrunn.*». Svaralternativene var delt opp etter antall ganger de følte på denne negative opplevelsen.

Jeg har følt meg krenket av noen av medelevene mine på grunn av min kulturelle bakgrunn.
98 svar

Hvis vi ser på dette diagrammet kan vi enkelt se at utsagnet «*Jeg har følt meg krenket av noen av medelevene mine på grunn av min kulturelle bakgrunn*», er en opplevelse ikke flertallet av informantene kan relatere seg til. Likevel kan man lure på om det resultatet var påvirket av det faktum at 73,5% av informantene våre er norskfødte som tilhører majoritetsgruppen av respondentene. Derfor hadde det vært interessant å se hver etnisk gruppe sin opplevelse av krenkelse.

Det viser seg at andelen av informantene med en annen kulturell bakgrunn enn etnisk norskfødte, har følt mer på negative opplevelser der de har følt seg krenket.

Vi kan tydelig se at de gruppene med en annen kulturell bakgrunn enn norskfødt skiller seg ut ifra gruppen med kun norskfødte. Eksemplet gruppene adoptert, og innvandrere har en andel på 50% som mener de aldri har opplevd å bli krenket på grunnlag av den kulturelle bakgrunnen dem sin. Denne andelen har sunket med rundt 28,6 fra det opprinnelige diagrammet med de samlet svarene. Det er tydelig at negative opplevelser fortsatt er et problem i dagens multikulturelle skole.

Konklusjonen er at hypotese II «*Dagens ungdom har utviklet stereotypier og fordommer mot mennesker som tilhører en annen kultur enn deres egen*» stemmer i forhold til våre funn. Selv om flertallet var «*uenig*» med at de føler at nærpå personer eller personer de hadde lite kontakt med har negative oppfatninger om dem, kan vi fortsatt se at dette ikke er opplevelsen for alle. Ved spørsmålet om utsagnet «*Jeg har følt meg krenket av noen av medelevene mine på grunn av min kulturelle bakgrunn.*», viser funnene at et overtall av halvparten med en annen etnisk bakgrunn enn norskfødt, har opplevd konsekvensene som kommer fra fordommer og stereotypier. Vi kan derfor si at funnene våre støtter at hypotese to stemmer.

6.3 Analyse av hypotese III.

Nå vil vi gå vekk fra undersøkelsen og belyse denne hypotesen ved våre funn fra dybdeintervju. Gjennom dybdeintervju har vi forsøkt å finne svar til den siste hypotesen «*Dagens ungdom opplever ofte en indre konflikt fordi de lever i to komplekse kulturelle virkeligheter*».

Vi intervjuet en innvandrere, en norskfødt med innvandrerforeldre og en adoptert. Vi så at disse individene var på tre forskjellige stadier ved den kulturelle identiteten sin.

Informant adoptert: «Anna» (falskt navn)

Tema	Stikkord	Sitat
Identitet	Stolt av å kalle seg selv Norsk og føler selv at de representerer det å være norsk.	«Jeg er opprinnelig fra Kina, men jeg er jo adoptert og har norske foreldre, så jeg føler meg norsk.»

	Føler ingen tilhørighet til den opprinnelige kulturelle bakgrunnen som hun fikk gjennom arv.	
Utseende	I egen krets føler hun ikke at utseende er et grunnlag for at fordommer og konflikt oppstår.	«Jeg har jo ikke noe av den kinesiske kulturen i meg, bortsett fra utseende»
Konflikt	Folk flest tror ikke at hun har fullstendig etnisk norskfødte foreldre, i pandemien når kinesere var utsatt på grunn at folk klandret dem for viruset, følte hun på negative opplevelser.	«Det var egentlig det i starten av pandemien, under Lock Down, jeg merket det når jeg gikk inn på butikken så trakk folk seg langt unna, de snudde seg og gikk andre veien.»

informant norskfødt med innvandrere foreldre: «Nora» (falskt navn)

Tema	Stikkord	Sitat
Identitet	Føler seg stolt av å kalle seg Norsk, men hun føler seg litt i fra begge steder. Selvsikker, har en klar oppfatning av egen identitet.	«Jeg født og oppvokst i Norge, men foreldrene mine kommer fra Somalia.»
Utseende	Når de blir kjent med ho og hører henne snakke så forstår de at <i>hun</i> er norsk.	«Men hvis de bare ser på meg, så kan de jo fort tenke at hun er fra et annet sted.»

	<p>Det vil si så lenge det er kommunikasjon mellom dem så er det ikke lenger bare utseende de ser.</p>	
Konflikt	<p>Har stor forståelse på at kulturene er annerledes, men at de har funnet en blanding av dem og dermed så opplever hun ikke noen konflikt mellom kulturene.</p> <p>Integrert i majoritetskulturen samtidig som å ta vare på hjemkulturen.</p> <p>Lav kulturell konflikt</p>	<p>«samtidig så lager man seg en egen kultur.»</p> <p>«Man må på en måte finne sin egen plass»</p> <p>«Hvis jeg drar til hjemlandet, så ser jeg at det er helt forskjellig fra hjemme. Men siden vi har bodd i Norge så lenge, så blir de skarpe linjene borte.»</p>

Informant innvandrer: «Ida» (falskt navn)

Tema	Stikkord	Sitat
Identitet	<p>Viser til å identifisere seg mer med hjemkulturen enn vertskulturen.</p> <p>Ville ikke sagt at de er Norske, men følger fortsatt normene som gjelder for å ikke være utestengt.</p> <p>Sikker på sin egen identitet og hvilken kultur hun tilhører.</p>	<p>«Jeg liker å kalle meg selv for Palestiner»</p> <p>«Ja når jeg er med på organisasjoner og normer som gjelder for Norge. Så jeg er med på reglene som er i samfunnet. Men ikke helt når det kommer til personligheten.»</p>

		«Jeg er oppvokst i et land jeg egentlig ikke kommer fra.»
Utseende	Føler av folk som ikke kjenner henne ser på ho som annerledes.	«Jeg har opplevd det av folk som ikke kjenner meg.»
Konflikt	Hun viser ikke til å ha en konflikt med hjemkulturen, men føler at det er vertskulturen hun ikke tilhører som kan skape konflikt til internalisering av vertskulturen.	«De forventningene som er hjemme, er annerledes enn det er på skolen. Forventningene er annerledes.»

Sammenligner vi disse tre individene sine tanker ser vi at de alle står i ulike posisjoner når det gjelder å ha to forskjellige kulturer. Vi kan bruke Ishiyamas konflikteori for å se stadiet de befinner seg i konflikten med å være flerkulturell. Ishiyamas konflikteori er en modell for de ulike typene konflikter individet kan føle på mellom den kulturelle bakgrunnen til individet og majoritetskulturen. Den er delt opp i fire hovedkonflikter.

- Høy konflikt i forhold til majoritetskulturen og lav konflikt med individets kulturelle bakgrunn.
- Høy konflikt i forhold til hjemkulturen og lav konflikt til majoritetskulturen
- Høy konflikt i forhold til begge kulturene
- Lav konflikt i forhold til begge kulturene

Figur 2: Den kulturelle konflikt. H = høy konflikt, L = lav konflikt

Vi kan plassere «Nora» i stadiet med lav kulturell konflikt mellom vertskulturen og hjemkulturen. På grunnlag av at hun har assimilert kulturene for å skape en blanding som hun kan føle tilhørighet i.

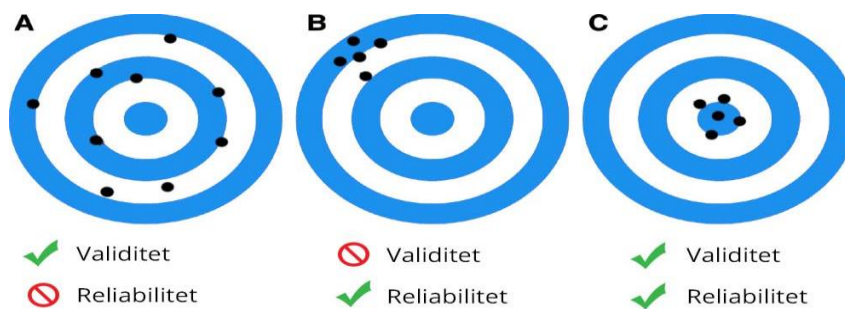
Vi kan plassere «Ida» i stadiet med lav konflikt for hjemkulturen og høy konflikt med vertskulturen. Denne konklusjonen er fordi selv om «Ida» følger de gjelde normer som befinner seg i Norge, føler hun igjen tilhørighet til vertskulturen.

Vi kan plassere «Anna» i stadiet med lav konflikt til vertskulturen og høy konflikt til den opprinnelige kulturelle bakgrunnen «Anna» har. Siden «Anna» er adoptert har hun en unik utfordring når det kommer til sin kulturelle identitet. Kulturen hun har hjemme tilsvarer majoritetskulturen, men siden hun fra arv har opprinnelse fra Kina så har hun fortsatt to forskjellige kulturelle identiteter. Den ene identiteten er hennes egen oppfatning av hvilken kultur hun tilhører. I motsetning til den andre identiteten som andre personer assosierer med utseende hennes. Hun har dermed ikke noen relasjon til hennes kinesiske kulturelle bakgrunn og føler ingen tilhørighet til den.

Disse funnene viser at hvert enkeltindivid har en subjektiv opplevelse av å være tokulturell. Vi kan derfor konkludere at dagens ungdom opplever en indre konflikt i forhold til hvilken kultur de vil tilhøre. I tillegg til hvordan de skal navigere seg gjennom denne konflikten. Våre funn støtter vår tredje hypotese «*Dagens ungdom opplever ofte en indre konflikt fordi de lever i to komplekse kulturelle virkeligheter*».

6.4 Generelt om reliabilitet og validitet

Begrepene validitet og reliabilitet handler om hvor vidt undersøkelsen vår er til å stole på. Et godt forskningseksperiment skal både ha høy grad av validitet og reliabilitet. Validitet handler om forskningens gyldighet. Det sier noe om forskningen fungerer med formålet, altså om den sammenvarer med teori og gir svar på hypoteser. Reliabilitet handler om forskningens pålitelighet. Man kan måle reliabilitet ved å se på målinger og konsise svar og funn. Hvis vi skulle forklare sammenheng mellom å ha både validitet og reliabilitet i undersøkelsen, kan vi tenke oss at vi sikter på blink. Dersom man treffer tilfeldige steder på blinken, er det ikke konsise svar. Av den grunn kan man ikke bruke målingene til å forutse om resultatene er tilfeldig eller pålitelige. Dersom alle skuddene treffer ved siden av hverandre, kan man på den andre siden, si at det er pålitelig. Likevel blir ikke forskningen gyldig dersom man ikke treffer midt i blinken. Validiteten og reliabiliteten påvirker hverandre. Dersom det er lav reliabilitet vil validiteten synke, og omvendt. Derfor kan vi si at det er en signifikant korrelasjon. (Pripp, 2018)

Figur 3: illustrasjon om validitet og reliabilitet (Analyseskolen, 2021)

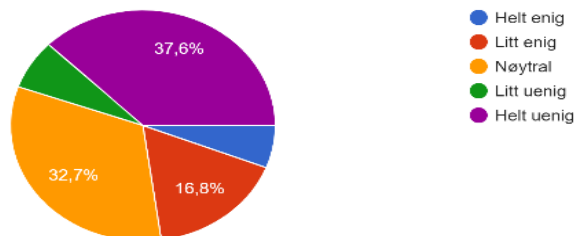
6.5 Forskningens validitet

Funnene fra undersøkelsen vår sammenvarer med våre hypoteser og teori. Våre to første hypoteser har vi konkludert at stemmer med våre funn, selv om hypotesene motsier hverandre. Grunnen for dette er at den første hypotesen tar å viser den positive utviklingen om at dagens ungdom har multikulturell kompetanse og i stand til å forstå, samhandle og kommunisere med hverandre. Den andre hypotesen handler om at det likevel finnes negative sider ved en multikulturell skole. Det er fortsatt negative oppfatninger og opplevelser som mindretallet av elever fortsatt føler på.

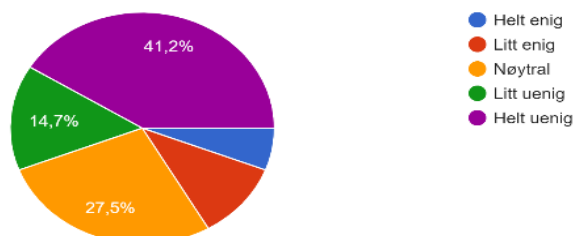
Hva dette sier om problemstillingen vår er at flertallet føler det er positivt å være i et multikulturelt samfunn, men at det har rom for utvikling. Vi får et svar på problemstillingen som viser hvordan alle ungdommer opplever å være i et multikulturelt klasserom. Siden flertallets opplevelser og mindretallets opplevelser begge er belyst vil vi konkludere med at undersøkelsen har høy validitet.

6.6 Forskningens relabilitet

Det er lettere å samarbeide om en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg
101 svar

Jeg synes at en persons kulturelle bakgrunn kan påvirke evnen vår til å arbeide hensiktsmessig sammen
102 svar

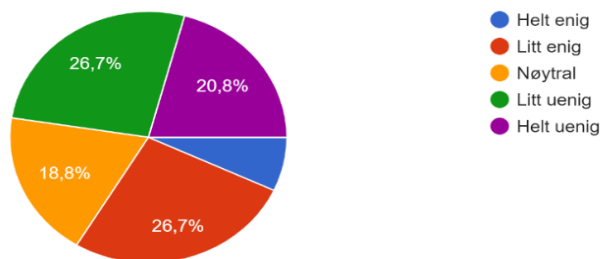
Gjennom undersøkelsen var det spørsmål som siktet i samme retning for å teste påliteligheten av informantenes svar. Eksempel. Utsagnet «*Det er lettere å samarbeide om en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg*» og utsagnet «*Jeg synes at en persons kulturelle bakgrunn kan påvirke evnen vår til å arbeide hensiktsmessig sammen*». Hvis vi ser på disse diagrammene vil vi se at det ikke er mye variasjon i respondentens svar noe som øker påliteligheten til undersøkelsen.

En av feilkildene var at respondentene var frie til å svare blankt og dermed er det noen av utsagnene der en eller to respondenter valgte å ikke svare, men ettersom at det er så åpenbare linjer til hva respondentene er uenig eller enig med vil ikke dette senke reliabiliteten.

6.7 Feilkilder ved forskningen

I ettertid av forskningsprosjektet har vi funnet en del feilkilder. En av dem er for eksempel knyttet til formuleringen av problemstillingen vår. Vi kunne ha brukt et annet ord enn «flerkulturell». Ordet kan virke upresist og gi leseren tanker om at det finnes noe monokulturelt, altså bare én kultur. Et samfunn består uansett av flere kulturer med ulike normer og verdier. På bakgrunn av dette kunne vi heller ha valgt et ord hvor motsetningen ikke er så tydelig. En annen feilkilde er knyttet til unøyaktigheter ved undersøkelsen. Når man deler ut en digital undersøkelse, kan det hende at noen unnlater å svare på visse spørsmål. Dette har skjedd i vårt tilfelle. Det blir dermed en variasjon av antallet som har svart på hvert spørsmål, noe som gjør at svarene ikke blir hundre prosent nøyaktige. Bakgrunnen til at noen ikke har svart på alle spørsmålene, kan ha utgangspunkt i at undersøkelsen var frivillig. I tillegg så vi også at formuleringen av ett av utsagnene kan misforstås. Det er dette utsagnet: «Jeg kan oppleve det vanskelig å relatere meg til personer som har en annen kulturell bakgrunn enn min egen». Her kan ordet relatere misforstås, fordi vi nevner ikke noe om hvordan relasjonen skal være. I tillegg er også svarene til informantene spredt nokså jevnt i diagrammet som hører til utsagnet. Dette kan tyde på at utsagnet ble misforstått.

Jeg kan oppleve det vanskelig å relatere meg til personer som har en annen kulturell bakgrunn enn min egen
101 svar

7.0 Konklusjon

Konklusjonen vår på hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom kan være tosidet. På den ene siden har vi kommet fram til at ungdommers opplevelse av et flerkulturelt klasserom kan være preget av deres multikulturelle kompetanse. Dette kan da videre påvirke deres evne til å kommunisere hensiktsmessig med hverandre. Noe som for eksempel kan minske stereotypier og fordommer. Det kan tyde på at ungdommers opplevelse av et flerkulturelt klasserom oppleves som noe positivt. Ut ifra dette ser vi at denne konklusjonen både gir et svar på problemstillingen og samsvarer med hypotese 1.

På den andre siden ser vi at ungdommers opplevelse av et flerkulturelt klasserom er preget av bruk av stereotypier og fordommer. Vi ser at fordommene minsker innad i klasserommet, i motsetning til hvordan det er utenfor klasserommet. Det er viktig å poengtere at disse fordommene i hovedsak er rettet mot ungdommer som er norskfødte med innvandrerforeldre, innvandrere og adopterte. Når en minoritetsgruppe kommer til et samfunn bestående av en majoritetskultur, må de forsøke å tilpasse seg samfunnets og den dominerende gruppens vedtatte normer (Svendsen, Herheim, & Larsen, Psykologi 2, 2017, s. 107). Likevel kan det oppstå en tvil om hvor mye en person skal tilpasse seg et samfunn, og spesielt dersom personen har egne religiøse, kulturelle og etniske preferanser i behold. Da kan det oppstå en distanse mellom majoriteten og minoriteten, noe som kan eskalere til å bli stereotypier og fordommer. Ut ifra dette ser vi at også dette svarer på problemstillingen vår, samt hypotese 2, som var «*Dagens ungdom har utviklet stereotypier og fordommer mot mennesker som tilhører en annen kultur enn deres egen*». Samtidig er dette forholdet en motsetning til den andre konklusjonen og hypotese 1, men det gir fortsatt et svar på hvordan ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom.

Likevel finnes det nok flere svar på hvordan dagens ungdom opplever å være i et flerkulturelt klasserom. Vi valgte å avgrense oppgaven og begrense mulige utfall av svar. Dette er fordi at oppgaven ville blitt såpass omfattende, noe det vi ikke hadde tid nok til.

Det har vært både utfordrende og interessant å jobbe med dette prosjektet. Det har vært en utfordring å jobbe sammen som en gruppe. Dette er fordi mange elever og lærere ble syke, i tillegg til at mye av undervisningen skjedde over zoom. Vi har lagt mye arbeid i denne oppgaven, spesielt når vi valgte å bruke en kvalitativ og kvantitativ metode. Det at vi har lagt så mye arbeid i denne oppgaven har ført til at vi satte oss høye krav. Det interessante med å

jobbe med prosjektet, har vært det å prøve å finne mulige forklaringer til problemstillingen vår. Vi har også lært mye av å undersøke og jobbe med en oppgave, over så lang tid.

Prosjektet vårt kunne ha blitt enda bedre om vi hadde delt ut undersøkelsen til flere videregående skoler utover i landet, da det finnes forskjellige miljøer. Vi prøvde å sende en e-post til en annen videregående skole i Agder, men fikk ikke svar. Prosjektet kunne også ha blitt bedre om vi bare hadde basert oppgaven kun på en kvalitativ metode. Da kunne vi ha undersøkt mer i dybden og observert i klasserom, som hadde gitt et mer ærlig bilde på hvordan elever faktisk opplever et flerkulturelt klasserom. Vi kunne ha tatt forskningen videre ved å ha intervjuet og observert andre elever fra andre skoler, enn bare fra Agder. Det hadde gitt en dypere forståelse på hvordan flere enkeltindivider opplever et flerkulturelt klasserom. En mulighet hadde vært å være til stede i et klasserom, og observere hvordan elevene oppfører seg mot hverandre. Da hadde man sett hvordan ting faktisk er, og det hadde gitt et mer ærlig svar, da det er lett å svare uærlig bak en digital undersøkelse

Referanser

- Analyseskolen. (2021). *Analyseskolen*. Hentet fra <https://analyseskolen.dk/validitet-og-reliabilitet/>
- Engagement, O. (2021). *Organizing Engagement*.
- Eriksen, T. H. (2021, April 15). Flerkulturelle samfunn.
- Grefsgård, U. (2016, Oktober 4). Sterk etnisk identitet truer ikke integrering.
- Grønmo, S. (2021, November 7). Kvantitativ metode.
- Hassane, A. H. (2018, Januar 26). Ghettoparasitt. Kastel; Eirik Tilleril; Kjetil Bjelvin.
- Johannessen, A., Tufte, P. A., & Christoffersen, L. (2018). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek.
- kulturforskjeller, K. o. (2021). *Kultur møter og kulturforskjeller*.
- Mørch, W. T. (2020, desember 7). *Gordon Allport*. Hentet fra store norske leksikon: https://snl.no/Gordon_Allport
- Pripp, A. H. (2018, september 3). Hentet fra tidsskriftet.no: <https://tidsskriftet.no/2018/09/medisin-og-tall/validitet>
- SSB. (2018, Mars 5). *Statistisk sentralbyrå*.
- SSB. (2020). Hentet fra Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/statbank/table/13159/tableViewLayout1/>
- SSB. (2021, Mars 9). *Statistisk sentralbyrå*. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/innvandrere/statistikk/innvandrere-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre>
- Svendsen, T. F., Herheim, Å., & Larsen, O. S. (2017). *Psykologi 2*. Skien: H. Aschehoug & Co.
- Teigen, K. H. (2020, August 31). Opplevelse.

Vedlegg 1

Vi har intervjuet tre ungdommer med ulik kulturell bakgrunn. Vi har tatt utgangspunkt i noen spørsmål som går igjen i alle intervjuene, men noen er også tilpasset den enkelte informanten.

Her er spørsmålene vi stilte:

1. Hvor kommer du fra?
2. Er du stolt av å kalle deg selv norsk?
3. Føler du at du representerer det å være norsk?
4. Synes du det er vanskelig å relatere deg til andre personer som har forskjellige normer, tradisjoner og skikker?
5. Opplever du at folk ser på deg som noe annet enn norsk, fordi utseendet ditt ikke tilsvarer et etnisk norsk utseende?
6. Føler du at holdninger og verdier hjemme ikke passer med de du har fra skolen? (bare rettet mot informant: innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre)
7. Kan du gi et eksempel på negative opplevelser på grunn av etnisiteten din? (bare rettet mot informant: adoptert)
8. Føler du at utseendet ditt, og det at du egentlig er norsk, kan skape en konflik? (bare rettet mot informant: adoptert)

Vedlegg 2

Svarene til informant: adoptert:

1. Hvor kommer du fra?

Jeg er opprinnelig fra Kina, men jeg er jo adoptert og har norske foreldre, så jeg føler meg norsk.

2. Er du stolt av å kalle deg selv Norsk?

Ja

3. Føler du at du representerer det å være norsk ?

Jeg vil jo si det, jeg har jo ikke noe av den kinesiske kulturen i meg, bortsett fra utseende.

4. Synes du det er vanskelig å relatere deg til andre personer som har forskjellige normer, tradisjoner og skikker?

Nei, jeg vil ikke si det er vanskelig, men siden mange kulturer er forskjellige så er det annerledes at de har forskjellige normer og verdier enn oss, men det er ikke at jeg har noen fordommer mot dem.

5. Opplever du at folk ser på deg som noe annet enn norsk, fordi utseende ditt ikke tilsvarer et etnisk norsk utseende?

Mange tror at jeg har hvert fall en forelder som er kinesisk, men det har jeg jo ikke. Jeg har ikke merket at folk har noe særlig fordommer mot meg for at jeg har kinesisk utseende. Men jeg har merka det i Corona tidene på grunn av folk har blamet alle kinesere for coronaviruset.

6. Kan du gi et eksempel på negative opplevelser på grunn av etnisiteten din?

Det var egentlig det i starten av pandemien, under Lock Down, jeg merket det når jeg gikk inn på butikken så trakk folk seg langt unna, de snudde seg og gikk andre veien.

7. Føler du at utseende ditt, og det at du egentlig er norsk, kan skape en konflikt?

Jeg har egentlig aldri følt på det fordi ingen av verken venner eller folk jeg har møtt har sagt noe om at jeg er kineser, men jeg er norsk liksom.

Vedlegg 3

Svarene til informant: innvandrere

1. Hvor kommer du fra?

Palestina

2. Er du oppvokst i Palestina?

Nei jeg kommer fra Palestina, men er født i Syria

3. Er du stolt av å kalle deg selv Norsk?

Jeg liker å kalle meg selv for palestiner

4. Føler du at du representerer det å være norsk?

På en måte ja, og på en måte nei. Ja når jeg er med på organisasjoner og normer som gjelder for Norge. Så jeg er med på reglene som er i samfunnet. Men ikke helt når det kommer til personligheten.

5. Synes du det er vanskelig å relatere deg til andre personer som har forskjellige normer, tradisjoner og skikker?

Egentlig ikke, eller kanskje fordi jeg er oppvokst i et land jeg egentlig ikke kommer fra.

6. opplever du at folk ser på deg som noe annet enn norsk, fordi utseende ditt ikke tilsvarer et etnisk norsk utseende?

Noen av dem ja, jeg har opplevd det av folk som ikke kjenner meg.

a) Føler du at holdninger og verdier hjemme ikke passer med de du har fra skolen?

De forventningene som er hjemme, er annerledes enn det er på skolen. Forventningene er annerledes.

Vedlegg 4

Svarene til informant: norskfødt med innvandrerforeldre

1. Hvor kommer du fra?

Jeg født og oppvokst i Norge, men foreldrene mine kommer fra Somalia.

2. Hvis du for eksempel har dratt til utlandet og hadde spurt av deg hvor du kommer fra, hva hadde du svart da?

Norge

3. Er du stolt av å kalle deg selv Norsk?

Ja

4. Føler du at du representerer det å være norsk?

Ja både og, altså hvis jeg møter noen som ikke kjenner meg, så tror de vel kanskje ikke de at jeg er fra Norge. Jeg føler på en måte at jeg er litt i fra begge steder, men hvis noen spør meg, så sier jeg bare at jeg er fra Norge.

5. Synes du det er vanskelig å relatere deg til andre personer som har forskjellige normer, tradisjoner og skikker?

Altså, nå er jeg jo på en måte vant til det da, så det er ikke så vanskelig. Men før så var det sånn at helligdager på skolen, for eksempel jul, ble gjort veldig mye ut av. Så når jeg kommer hjem, så er det en helt vanlig dag. Så man må bli vant til at ikke alltid feirer det samme, at kulturer er forskjellig, men samtidig så lager man seg en egen kultur. Jeg feirer jo for eksempel ikke jul, men i juleferien så kommer alle sammen hjem – og det er en tradisjon i seg selv for meg.

6. Opplever du at folk ser på deg som noe annet enn norsk, fordi utseendet ditt ikke tilsvarer et etnisk norsk utseende?

Ja og nei, jeg vet ikke. Det kommer veldig an på om det er nye folk, siden hvis jeg snakker med dem, så hører de jo at jeg kan norsk og snakker flytende norsk. Men hvis de bare ser på meg, så kan de jo fort tenke at *hun* er fra et annet sted.

7. Føler du at holdninger og verdier hjemme ikke passer med de du har fra skolen?

Jeg føler at det heller kanskje var litt sånn før, fordi da visste man ikke hva man skal gjøre. Man må på en måte finne sin egen plass. Siden jeg har bodd i Norge så lenge, så føler jeg at jeg har funnet en blanding. Så jeg føler ikke at holdningene og verdiene hjemme er så annerledes, men det var kanskje det tidligere.

8. Så rollene er ikke like forskjellige lengre?

Hvis jeg drar til hjemlandet, så ser jeg at det er helt forskjellig fra hjemme. Men siden vi har bodd i Norge så lenge, så blir de skarpe linjene borte.

9. Så du føler ikke at det kan skape en konflikt mellom den personen du er hjemme og på skolen?

Nei

Vedlegg 5

Her er spørsmålene fra spørreundersøkelsen vår:

1. Hvilket kjønn er du?
 - Gutt
 - Jente
 - Annet

2. Hvilken av beskrivelsene nedenfor passer til din kulturelle bakgrunn?
 - Norskfødt
 - Norskfødt med innvandrerforeldre
 - Innvandrer
 - En annen etnisk bakgrunn enn foreldrene mine/ adoptert

3. Klassen min består av én eller flere personer som har en annen kulturell bakgrunn enn meg?
 - 1-3 personer
 - 3-5 personer
 - 5-8 personer
 - Halvparten av klassen
 - Mesteparten av klassen
 - Jeg er usikker

4. Jeg vil helst arbeide med en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg
 - Helt enig
 - Litt enig
 - Nøytral
 - Litt uenig
 - Helt uenig

5. Det er lettere å samarbeide om en skoleoppgave sammen med en medelev som har samme kulturelle bakgrunn som meg

- Helt enig
- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

6. Jeg synes at en persons kulturelle bakgrunn kan påvirke evnen vår til å arbeide hensiktsmessig sammen

- Helt enig
- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

7. Jeg synes det kan være vanskelig å forstå at medelevene mine har andre skikker, normer eller tradisjoner enn meg

- Helt enig
- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

8. Jeg kan oppleve det vanskelig å relatere meg til personer som har en annen kulturell bakgrunn enn min egen

- Helt enig
- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

9. Jeg kan føle meg utilpass i en klasse der medelevene mine har en annen kulturell bakgrunn enn meg

- Helt enig

- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

10. Jeg tror at personer jeg har lite kontakt med har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn

- Helt enig
- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

11. Jeg tror at medelevene mine har en negativ oppfatning av meg basert på min kulturelle bakgrunn

- Helt enig
- Litt enig
- Nøytral
- Litt uenig
- Helt uenig

12. Jeg har følt meg krenket av noen av medelevene mine på grunn av min kulturelle bakgrunn.

- Alltid
- Svært ofte
- Ofte
- Sjeldent
- Svært sjeldent
- Aldri

13. Jeg synes det er en fordel å være i et flerkulturelt klasserom, fordi.. (du kan krysse av på flere svaralternativer)

- Det gir førstehånds informasjon om andre kulturer

- Jeg opplever å være i et mer kulturelt mangfold
- Jeg blir mer åpen for nye/ fremmede kulturer
- Det kan skape interessante meningsutvekslinger/ debatter i klasserommet
- Jeg får en mer utvidet horisont når det gjelder forståelse for andre med en annen kulturell bakgrunn enn meg selv
- Ingen av påstandene ovenfor beskriver det jeg syntes er en fordel med å være i et flerkulturelt klasserom
- Jeg syntes ikke at det er en fordel å være i et flerkulturelt klasserom

14. Jeg synes det er en ulempe å være i et flerkulturelt klasserom, fordi.. (du kan krysse av på flere svaralternativer)

- Det kan skape grupperinger innad i klassen
- Dersom jeg har for lite kunnskap om de andre kulturene medelevene mine har, kan det føre til at jeg er redd for å tråkke på andres tær
- Dersom vi har et forskjellig morsmål, kan det sette grenser for forståelse og kommunikasjon
- Det kan skape ekskluderinger fordi man ikke deler samme kulturer eller syn
- Det kan skape uheldige meningsutvekslinger/ debatter / konflikter som kan forårsake et negativt syn på andre
- Ingen av påstandene ovenfor beskriver det jeg syntes er en ulempe med å være i et flerkulturelt klasserom
- Jeg syntes ikke at det er en ulempe å være i et flerkulturelt klasserom